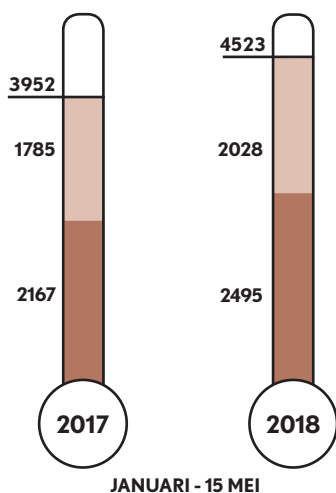

TENDER 4

N I E U W S B R I E F

TENDER THERMOMETER

IN NEDERLAND GEPUBLICEEERDE
EUROPESE AANBESTEDINGEN

Bron: Aanbestedingsinformatie,
www.tenderplus.nl

Wettelijke context

Aanbesteders hebben, conform artikel 1.4 lid 2 AW, de verplichting zo veel mogelijk maatschappelijke waarde te leveren voor de publieke middelen bij het aangaan van (concessie)opdrachten. Artikel 3 lid 3 VWEU refereert naar een sociale markteconomie met een groot concurrentievermogen, die gericht is op volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang. Ingevolge deze bepaling moet sociale uitsluiting en discriminatie worden bestreden en sociale rechtvaardigheid en bescherming bevorderd.

In Nederland kennen we verschillende varianten om invulling te geven aan sociaal beleid binnen aanbestedingen. Zo kan er gebruik worden gemaakt van het voorbehoud dat enkel sociale werkvoorzieningen en sociale ondernemingen mogen inschrijven (art. 2.82 en 2.82a AW). Een andere mogelijkheid is om voorwaarden te stellen om bij de uitvoering van een opdracht langdurig werklozen, gehandicapten of jongeren in te zetten of om in opleidingsacties voor deze doelgroep te voorzien. Het doel daarbij is extra werk(ervarings)plaatsen te creëren voor mensen

INDITNUMMER:

1 Social Return, hoewel of hoe wel? 3 Bewijsrecht als middel om inschrijvers meer rechtsbescherming te bieden? 4 Toezicht op naleving van aanbestedingsregels: de rol van de accountant 5 **DE ZAAK:** Open huis: het Hof van Justitie zet de deur verder open in het Tirkonnen-arrest 8 **GUNNINGEN** en **GEZIEN!?**

Social Return, hoewel of hoe wel?

Onlangs is de Actieagenda Beter Aanbesteden verschenen. Deze beoogt de praktijk van het aanbesteden te stroomlijnen, onder andere waar het de toepassing van social return betreft. Een aanpak hiervoor is ons inziens wenselijk. De toepassing van social return blijkt regelmatig met fouten gepaard te gaan. In dit artikel illustreren wij wat er fout kan gaan en welke maatregelen genomen kunnen worden.

met een afstand tot de arbeidsmarkt. In Nederland noemen we dit 'social return'. Over de invulling van social return is veel te doen. De beperkingen die voor de invulling van social return gelden, zorgen regelmatig voor hoofdbrekens bij zowel aanbesteders als inschrijvers.

Actieagenda Beter Aanbesteden

Op 16 februari 2018 verscheen de Actieagenda Beter Aanbesteden. De actieagenda bevat aanbevelingen en concrete acties om de aanbestedingspraktijk van de overheid te verbeteren. Hierbij is geen onderscheid gemaakt naar type aanbesteding. Doel is om te komen tot een meer doeltreffende en efficiënte besteding van overheidsmiddelen. Aanbesteders hebben daarnaast de ambitie om met aanbesteden bij te dragen aan andere beleidsdoelen, zoals innovatie, sociaal beleid en duurzaamheid. Een concrete actie als het gaat om inkoopbeleid is dan ook het werken aan een uniform social return-beleid. Achtergrond van dit actiepunt is, zo blijkt uit de actieagenda, velerlei. Het komt voor dat SROI-beleid (Social Return On Investment) verkeerd wordt ingezet. Niet elke opdracht is qua aard en omvang even geschikt. Dit kan tot perverse effecten leiden. Zo komt het voor dat ondernemers

zich gedwongen voelen medewerkers te ontslaan en opnieuw in te huren om aan SROI-eisen te voldoen. Ook wordt er lang niet altijd gecontroleerd of aan de SROI-eisen is voldaan, met oneerlijke concurrentie achteraf als gevolg. Daarnaast leiden verschillen in het beleid tussen gemeenten tot onduidelijkheid bij bedrijven. Dit kan ertoe leiden dat ondernemers zich per opdracht moeten aanpassen aan de eisen/wensen in plaats van dat zij een structureel inclusief personeelsbeleid kunnen ontwikkelen.

De actieagenda bevat daarom drie aanbevelingen:

- overweeg bij elke opdracht of toepassing van SROI passend en haalbaar is;
- formuleer een SROI-eis als uitvoeringsvoorwaarde;
- ontwikkel een uniforme aanpak in samenwerking met andere overheden en ondernemers.

Deze aanbevelingen leiden tot het volgende actiepunt: het opzetten van een uniform SROI-beleid en werkwijze in alle 35 arbeidsmarktregio's.

De actieagenda noemt de werkwijze in de noordelijke provincies als lichtend voorbeeld om verder te verspreiden. Die regio hanteert de volgende vijf (weinig concrete) uitgangspunten:

- vertrouwen tussen opdrachtgevers en opdrachtnemers is de basis voor de uitvoering van social return;
- beperking van de administratieve lasten voor opdrachtnemers met behulp van een monitoringssysteem;
- doelmatigheid staat voorop: duurzame plaatsingen zijn belangrijker dan het afvinken van een verplichting en verdringing wordt voorkomen;
- scholing is van wezenlijk belang om de kandidaat naar een succesvolle plaatsing te leiden;
- social return kent geen geografische grenzen, een kandidaat is een kandidaat ongeacht woonplaats ('eigen-bakken' eerst is niet toegestaan).

De planning is dat in het tweede kwartaal van 2018 in de arbeidsmarktregio Groningen een uniform SROI-beleid en werkwijze wordt vastgesteld. Deze moet eind 2018 uitgerold zijn over de andere arbeidsmarktregio's. Aanvullend op de actieagenda geven wij een aantal tips ter overweging.

Tips voor een uniform SROI-beleid

SROI-eisen die worden gesteld in aanbestedingen moeten voldoen aan de volgende vier voorwaarden:

- verband houden met het voorwerp van de opdracht;
- niet rechtstreeks of indirect discriminerend zijn;
- proportioneel/functioneel zijn;
- verifieerbaar zijn.

Dit geldt voor alle typen aanbestedingen. Met enige regelmaat blijkt dat hier niet aan wordt voldaan. Hierna zetten wij veel gemaakte fouten op een rij, en geven daarbij tips hoe het dan wél zou kunnen.

Fout 1. De aanbesteder relateert de SROI-eis aan de omzet zonder te kijken naar de loonsom die gemoeid is met het uitvoeren. Als de loonsom veel lager is dan de omzet kan dit disproportioneel uitpakken. Dit maakt dat een SROI-eis bij een opdracht voor leveringen en werken met een kleine looncomponent veelal disproportioneel is. Tip: Hou bij het vaststellen van het vereiste percentage rekening met de loonsom, en vereis bij voorkeur geen percentage bij opdrachten voor leveringen.

Fout 2. De aanbesteder stelt een percentage vast zonder rekening te houden met het type opdracht, en het daarvoor benodigde in te zet-

ten gekwalificeerd personeel. Dit kan leiden tot disproportioneel hoge percentages. Tip: Doe onderzoek naar de markt, en de gevolgen die het stellen van een bepaald percentage heeft. Voorkom dat er verdringing plaatsvindt, en de opdrachtnemer zijn personeel moet ontslaan. En ga na of er voldoende geschikte gekwalificeerde SROI-medewerkers zijn om het type opdracht uit te voeren.

Fout 3. De aanbesteder schrijft de instantie voor waar de SROI-medewerkers bij moeten worden betrokken. Dit is discriminatoir. Tip: Laat het open waar de opdrachtnemer de door hem in te zetten SROI-medewerkers betreft.

Fout 4. De aanbesteder staat het toe dat SROI-medewerkers buiten de uit te voeren opdracht worden ingezet, of dat de SROI-eis kan worden afgekocht. Een dergelijke eis houdt geen verband met het voorwerp van de opdracht. Tip: Vereis dat de SROI-medewerkers moeten worden ingezet op de uit te voeren (aanbestede) opdracht.

Fout 5. De gestelde SROI-eis ziet op (personeelsbestand van) de onderneming. Een dergelijke eis houdt geen verband met het voorwerp van de opdracht en is in principe een geschiktheids criterium. Tip 1: Stel de SROI-eis aan de daadwerkelijk voor de uitvoering van de opdracht in te zetten medewerkers. Tip 2: Gebruik dit criterium in het uitnodigingsbeleid voor onderhandse opdrachten waarbij ondernemers worden uitgenodigd die al het nodige doen aan het genereren van een inclusief personeelsbestand en dus intrinsiek gemotiveerd zijn. Tip 3: Indien men wenst vast te houden aan deze eis bij openbare aanbestedingen zal er eerst een nationale lobby richting Europa moeten worden ingezet waarbij de inzet is social return op te laten nemen in de geschiktheids-/selectiecriteria in de nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijn.

Fout 6. De aanbesteder maakt niet duidelijk wat hij onder het (container)begrip 'social return' verstaat. Dit is in strijd met het transparantiebeginsel. Tip: Geef aan welke type medewerkers onder 'social return' vallen, en welke inzet welke waarde vertegenwoordigt.

Fout 7. De aanbesteder schrijft voor dat SROI-medewerkers gedurende een bepaalde minimumtermijn in dienst moeten worden genomen. Dit is niet alleen disproportioneel, maar houdt ook nog eens geen verband met de uitvoering van de opdracht. Tip: Vereis dat de SROI-medewerkers gedurende de duur van de overeenkomst moeten worden ingezet.

Fout 8. De aanbesteder hanteert een raamovereenkomst zonder omzetgarantie te geven, terwijl hij van de opdrachtnemer vereist dat deze SROI-verplichtingen aangaat. Dit is disproportioneel.

Tip: Geef een omzetgarantie die in verhouding staat tot de social return verplichtingen.

Fout 9. De aanbesteder hanteert een boeteclausule op het niet nakomen van de social-return-voorwaarde die veel hoger ligt dan de kosten om te voldoen aan de social-return-voorwaarde. Dit is disproportioneel. Bij economische groei ontstaat het bijkomstige probleem dat de op de opdracht in te zetten mensen er gewoonweg niet blijken te zijn waardoor er niet aan deze verplichting kan worden voldaan. Tip: Leg in de overeenkomst een proportioneel boetebedrag vast, dat niet dusdanig laag is dat het loont om boete op te strijken en dat pas wordt opgelegd als inschrijvers kunnen aantonen er alles aan gedaan te hebben deze mensen te vinden.

Naast de voornoemde tips verdient het aanbeveling om de tips in de Handreiking Social Return, die de VNG in maart 2018 heeft uitgegeven, in acht te nemen.

Ter overweging

Bedrijven die voor een groot deel afhankelijk zijn van overheidsopdrachten waar een social-return-verplichting geldt, lopen het risico na verloop van tijd zelf een sociale onderneming te worden. Aanbesteders nemen veelal ten onrechte aan dat elke overheidsopdracht automatisch leidt tot het aannemen van nieuwe medewerkers. Dit is slechts sporadisch het geval. Hoge social-return-eisen kunnen er dan ook toe leiden dat adequate ondernemers die mogelijk economisch voordeligere aanbiedingen kunnen indienen besluiten niet in te schrijven.

Het bereiken van sociale doelstellingen in aanbestedingen vraagt dan ook om beleid dat op een zorgvuldige en evenwichtige wijze wordt bepaald. Het toepassen van social return bij aanbestedingen is beperkt en leidt vaak niet tot het gewenste (eind)resultaat: duurzame plaatsing van deze doelgroep. Zorg ervoor dat het eigen en regionale bijstandsbestand goed in beeld is en bepaal vervolgens op welke wijze deze doelgroep op een duurzame plaatsing kan rekenen, bijvoorbeeld door het:

- toepassen van social return passend binnen de wet- en regelgeving;
- inzetten van voorbehouden opdrachten aan sociale werkvoorzieningen en sociale ondernemingen;
- onderhandse uitnodigingsbeleid.

K. Schofaerts, Schofaerts.nl
mr. A. Stellingwerff Beintema, Maasdam Broers Fischer advocaten

Bewijsrecht als middel om inschrijvers meer rechtsbescherming te bieden?

De civielrechtelijke bewijsregels lokken uit dat aanbesteders in kortgedingen hun speelkaarten zo veel mogelijk tegen de borst houden. Het is immers aan de klagende inschrijver om zijn klacht deugdelijk te onderbouwen. Daarnaast beperken de procesrechtelijke regels voorzieningenrecht in de mogelijkheden om zelf onderzoek te doen. Klagende inschrijvers staan dus vaak bij voorbaat 1-0 achter. Dit ‘probleem’ kan wat ons betreft relatief gemakkelijk worden getackeld, namelijk door rechters het bewijsrecht ‘functioneler’ te laten toepassen. In dit artikel gaan wij in op de vraag hoe het functioneler uitleggen van de bewijsregels kan worden vormgegeven.

Naar ons idee is het civielrechtelijk systeem een belangrijke bron van de ontstane druk op de rechtsbescherming van inschrijvers. Door rechters het bewijsrecht ‘functioneler’ te laten toepassen zou die druk kunnen worden verlaagd. Dat kan worden bewerkstelligd door het bewijsrecht toe te passen vanuit de gedachte dat de inschrijver per definitie op informatieachterstand staat en dat het algemeen belang verbonden is aan de rechtmatigheid van de aanbestedingsprocedure én dat procesrechtelijke ‘trucjes’ dus geen plaats mogen hebben binnen die procedure. In dit artikel gaan wij in op de bewijsregels zoals die nu in kortgedingen worden toegepast en noemen we een voorbeeld op basis waarvan wij willen aantonen dat dit systeem thans reeds voldoende gelegenheid biedt om inschrijvers meer rechtsbescherming te bieden.

De regels van het bewijsrecht zoals die worden toegepast in kortgeding

Aanbestedingsrechtelijke geschillen worden beslecht via het civiele recht. De voorzieningenrechter heeft daarin een lijdelijke rol. Dat betekent dat het geschil wordt beslecht op basis van de door de klager ingestelde vorderingen, de aangedragen verweren en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen. De civiele rechter doet buiten deze kaders niet zelfstandig aan ‘waarheidsvinding’ en zal dus ook niet op eigen initiatief tot dát oordeel komen dat het meest in lijn ligt met de doelstellingen van de Aanbestedingswet 2012.

De bewijsregels in kortgeding hebben meestal tot gevolg dat het kortgeding blijft ‘hangen’ bij het aannemelijk maken van de aangedragen stellingen. De rechter heeft in beginsel geen mogelijkheid om een bewijsopdracht te geven. Het gevolg daarvan is dat de aanbesteder vaak alleen maar de stellingen van de klager hoeft te ontkennen, zonder dat hij die ontkenning volledig hoeft te onderbouwen. Indien een klager stelt dat op de voorgenomen begunstigde een uitsluitingsgrond

van toepassing is, kan de aanbesteder volstaan met een ontkenning en behoeft hij in beginsel niet te onderbouwen waarom hij van oordeel is dat de uitsluitingsgrond niet van toepassing is, althans hij behoeft geen inkijk te geven hoe hij tot dat oordeel is gekomen. De voorzieningenrechter kan in dat geval ook geen zelfstandig onderzoek doen. Daarnaast geldt dat de aanbesteder veel meer voorbereidingstijd heeft omdat hij zich pas tijdens de mondelinge behandeling van het kortgeding behoeft te verweren. De klager daarentegen moet de dagvaarding binnen de standstilltermijn van twintig kalenderdagen na ontvangst van de gunningsbeslissing uitbrengen.

In dit kader is nog van belang dat het een keuze van de Nederlandse wetgever is om aanbestedingsgeschillen via het civiele recht te laten verlopen. In veel andere Europese landen worden aanbestedingsgeschillen afgedaan via het bestuursrecht. Het bestuursrecht kenmerkt zich onder andere door een actiever rechter die ook meer vrijheid heeft ten aanzien van de omvang van het geschil: een rechter die veel meer gericht is op de rechtmatigheid van de gunningsbeslissing dan dat civiele rechters dat (kunnen) zijn. Het zal dan ook niet als een verrassing klinken dat de Grossmann-jurisprudentie alleen in Nederland een grote vaart heeft genomen. In België is het Grossmann-verweer bijvoorbeeld een exoot, omdat dus meer naar rechtmatigheid van de gunningsbeslissing zelf wordt gekeken en minder naar het (minder proactief) gedrag in de aanbestedingsprocedure van de klagende inschrijver.

De regels van het bewijsrecht zoals die zouden moeten worden toegepast in kortgeding

Omwille van de leesbaarheid van dit artikel noemen wij één voorbeeld waarmee wij willen laten zien dat de bewijsregels in kortgeding voldoende gelegenheid bieden om inschrijvers meer rechtsbescherming te bieden.

Stel dat een klagende inschrijver zich op het standpunt stelt dat zijn concurrent irreëel heeft ingeschreven vanwege het niet kunnen waarmaken van de geoffreerde levertijd. Dan kan de klager zijn stelling aannemelijk maken door deze te onderbouwen met bijvoorbeeld de resultaten van eigen onderzoek, zoals historische gegevens over gerealiseerde levertijden en rapporten van brancheorganisaties. Aanbesteders volstaan in dergelijke gevallen veelal met het betwisten van de juistheid van die gegevens, vaak door te stellen dat historische gegevens niet relevant of niet vergelijkbaar zijn. Sommige rechters accepteren dat en wijzen de vordering af vanwege de ‘beoordelingsvrijheid’ van de aanbesteder of de omstandigheid dat ‘onvoldoende twijfel over onjuistheid oordeel van de aanbestedende dienst’ zou zijn ontstaan. Deze rechters vragen dan niet verder, ondanks het feit dat de aanbesteder vaak wel beschikt over gegevens waar de inschrijver niet over kan beschikken en uit die gegevens mogelijk blijkt dat de geoffreerde levertijd inderdaad in redelijkheid niet realiseerbaar is.

Wat ons betreft staat een effectieve rechtsbescherming er aan in de weg dat de aanbesteder in die gevallen kan volstaan met een ‘blote betwisting’, oftewel: slechts antwoorden dat de stelling van de inschrijver niet klopt. Het effectueren van daadwerkelijke rechtsbescherming vergt ons inziens dat de aanbesteder verder gaat. Hij moet de rechter laten zien waarom de levertijd die de door hem geselecteerde inschrijver heeft geoffreerd haalbaar is, dat wil zeggen: op basis waarvan hij tot die conclusie is gekomen. Wat ons betreft kan alleen dan een werkelijk contradictoir debat ontstaan en kan de (voorzieningen)rechter de gunningsbeslissing toetsen op basis van alle relevante feiten. In dat geval kan de rechtmatigheid van de gunningsbeslissing zo veel mogelijk worden verzekerd en wordt tegelijkertijd vol-

lees verder op pagina 8 >

Toezicht op naleving van aanbestedingsregels: de rol van de accountant

De primaire taak van de aanbestedende dienst is het realiseren van voorzieningen voor burgers. Deze voorzieningen worden grotendeels met publieke middelen gefinancierd. Daarom is het cruciaal dat wordt toegezien of de aanbestedende dienst zorgvuldig omgaat met de middelen die zij tot haar beschikking heeft. Het uitgangspunt is dat overheidsopdrachten boven de Europese drempelwaarden in de markt worden gezet, zodat alle ondernemers de kans krijgen om mee te dingen. De afwezigheid van een aanbestedingsautoriteit die controleert of de aanbestedingsregels worden nageleefd, maakt dat de externe accountant in deze context een belangrijke rol vervult. In deze bijdrage zullen wij ingaan op de wettelijke basis voor accountantstoezicht ten aanzien van de naleving van aanbestedingsregels, de wijze waarop de accountant controleert en op de verhouding tussen de accountant en de aanbestedende dienst.

In het kader van de controle op de jaarrekeningen controleert de externe accountant of de aanbestedingsregels door de aanbestedende dienst worden nageleefd. Is dit niet het geval, dan kan de accountant weigeren een verklaring van goedkeuring voor de jaarrekening af te geven met als mogelijke consequenties dat de aanbestedende dienst een waarschuwing of minder subsidie ontvangt. Ondanks het belang van dit controle-instrument is ons opgevallen dat in de juridische literatuur hierover zeer weinig te vinden is.

De wettelijke basis

Voor degenen die het wellicht verwachten: de taak voor de accountant om de naleving van aanbestedingsregels te controleren vloeit niet voort uit de Aanbestedingswet 2012. De hiervoor genoemde controle maakt deel uit van de meeromvattende taak van de accountant om te bekijken of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van het vermogen en het resultaat. De plicht om een externe accountant in te schakelen vloeit voor de Rijksoverheid voort uit de Comptabiliteitswet 2016. Voor gemeenten is dit neergelegd in artikel 213 lid 1 juncto lid 3 Gemeentewet en voor de provincies in artikel 217 lid 1 juncto lid 3 Provinciewet. Maar waaruit blijkt dat de accountant ook de naleving van aanbestedingsregels moet controleren? In de hiervoor genoemde wetten is dit niet met zoveel woorden gezegd. Dat dit echter wel door de accountant moet worden verricht, volgt uit de toevoeging dat de accountant tevens op *rechtmatigheid* moet controleren. Dit houdt kortgezegd in dat de uitgaven en ontvangsten in overeenstemming met andere regelingen dan de begrotingswetten en -regelingen tot stand zijn gekomen. Voor de accountant geldt dan ook dat indien hij vaststelt dat de uitgaven in strijd met de aanbestedingsregels zijn

gedaan (boven een bepaald tolerantiepercentage, zie hierna), hij een afkeurende verklaring moet afgeven.

De werkwijze van de accountant

Het zal nauwelijks verbazing wekken wanneer we melden dat de in de voorgaande paragraaf genoemde wetten niet vermelden *hoe* de accountant de naleving van aanbestedingsregels moet controleren. Ook een duik in de onderliggende wetgeving zoals het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het besluit DAD levert niet veel op. Het enige wat daaruit kan worden afgeleid is een zogenoemde 'goedkeuringstolerantie' van 1%. Dit houdt in dat maximaal 1% van de inkoop door de aanbestedende dienst onrechtmatig mag plaatsvinden. Is deze marge overschreden dan dient de accountant een verklaring 'met beperking' af te geven. Is de marge meer dan 3% dan dient de accountant een afkeurende verklaring af te geven.

Uit het accountantsverslag moet blijken dat de accountant heeft gecontroleerd of de aanbestedingsregels zijn toegepast. De accountant krijgt van de wetgever in zekere zin de vrijheid om te bepalen hoe hij zijn controle uitvoert. De achterliggende gedachte is immers dat de accountant op grond van zijn deskundigheid in staat is om zijn eigen manier van controle vast te stellen. Het uitgangspunt blijft daarbij echter dat de accountant gebruik maakt van het systeem van interne controle dat aanwezig is bij de aanbestedende dienst. Hiermee wordt bedoeld het samenstel van controlemaatregelen en vastlegging van alle bestuurlijke en operationele activiteiten van de aanbestedende dienst waaronder met name de wijze van inkoop. Van de accountant kan immers

niet worden verwacht dat hij iedere inkoop door de aanbestedende dienst nagaat. Het is daarmee niet vreemd dat de accountant steekproefsgewijs nagaat of bij de inkoop van een product de aanbestedingsregels zijn nageleefd.

De opdrachtverlening aan de accountant

Uit het voorgaande blijkt dat de accountant een grote mate van vrijheid heeft bij het bepalen hoe hij zijn controlewerkzaamheden uitvoert. Dit neemt echter niet weg dat de aanbestedende dienst bepaalde verwachtingen van de accountant kan hebben. Vooropgesteld moet worden dat de accountant in beginsel enkel controleert of de Europese aanbestedingsregels zijn nageleefd. De gedachte hierachter is dat de Europese aanbestedingsregels 'hard' zijn, in die zin dat als de drempelwaarde is overschreden er een harde plicht tot Europees aanbesteden bestaat (tenzij er een toepasselijke uitzondering is). Dit ligt anders bij (eventuele) verplichtingen onder de drempelwaarden op basis van deel 1 Aanbestedingswet 2012 – daar kan immers vrijwel altijd van worden afgeweken.

De accountant kijkt dus als uitgangspunt niet of conform de Gids Proportionaliteit of ARW 2016 is gehandeld. In de praktijk kan de aanbestedende dienst echter andere verwachtingen van de accountant hebben, bijvoorbeeld de wens dat er een lagere tolerantie marge wordt gehanteerd en daarmee dus strenger dan noodzakelijk wordt getoetst, of dat tevens getoetst wordt of conform de Gids Proportionaliteit of ARW 2016 is gehandeld. Daarom speelt met name op gemeentelijk niveau de opdrachtverlening een belangrijke rol. Daarin moet duidelijk worden uiteengezet welke werkzaamheden

de aanbestedende dienst van de accountant verwacht. Ziet zij de accountant sec als een financiële controleur op de rechtmatigheid van de jaarrekening of is zij op zoek naar een sparingpartner die haar naast controle, gevraagd of ongevraagd, voorziet van advies? Een bruikbare handleiding voor decentrale overheden is in dit verband de – weliswaar iets verouderde – *Handreiking collegebesluit aanbesteding* uit 2004. Deze handleiding bevat een zeer bruikbaar stappenplan waarin stapsgewijs wordt uitgelegd hoe het aanbestedingsbeleid van de gemeente moet worden ingericht.

Een duidelijke opdrachtafbakening waarin de wederzijdse verwachtingen helder zijn, vergemakkelijkt uiteindelijk ook het werk van de accountant. Hij is immers voor zijn controle in grote mate afhankelijk van de stukken en informatie die de aanbestedende dienst aan hem beschikbaar stelt. Een aanbestedende dienst die zich niet gehoord of onbegrepen voelt, zou een onwelwillende houding kunnen innemen en niet (tijdig) de benodigde informatie kunnen verschaffen.

Op Rijksniveau zien we dat veel wordt gewerkt met accountantsprotocollen. Deze protocollen vormen voor de accountant een handvat en beschrijven de informatie die de accountant moet controleren. Opmerking verdient dat niet alle ministeries een controleprotocol verplicht hebben gesteld. Het is in die gevallen aan de aanbestedende dienst om wel of geen controleprotocol te gebruiken.

Kennis van het aanbestedingsrecht vereist?

De inhoudelijke controle door de accountant begint zodra de aanbestedende dienst de gegevens heeft aangeleverd waaruit blijkt hoeveel er aan de producten/leveringen/diensten is uitgegeven. Signaleert de accountant dat de Europese drempelwaarden zijn overschreden en er geen Europese aanbesteding is georganiseerd, dan brengt dat in beginsel een financiële rechtmatigheidsfout wat moet worden meegenomen bij de beantwoording van de vraag of er een goedkeurende verklaring zal worden afgegeven. Wil de accountant een onrechtmatigheid signaleren, dan is het noodzakelijk dat hij enige kennis van het aanbestedingsrecht heeft. Voor een accountant die weinig tot geen kennis van het aanbestedingsrecht heeft, wordt het immers lastig om vast te stellen of er sprake is van onrechtmatig inkoop.

Maar welke mate van kennis over de aanbestedingsregels mag van de accountant worden verwacht? Vanzelfsprekend kan van de accountant niet worden geëist dat hij expert is op het gebied van het aanbestedingsrecht. Wel is in onze optiek nodig dat de accountant enige kennis heeft van de drempelwaarden, de raming van de opdracht en enig inzicht in het leerstuk van wezenlijke wijziging. In dit verband speelt ook de voorbereiding van de aanbestedende dienst een belangrijke rol. Hoe completer het interne dossier van de aanbestedende dienst hoe makkelijker voor de accountant om vast te stellen of er gebruik is gemaakt van een uitzondering en welke uitzondering dit is geweest. Ontbreekt in het dossier een dergelijke juridische toetsing of twijfelt de accountant erover dat rechtmatig gebruik is gemaakt van een uitzondering, dan zal hij in overleg moeten treden met de aanbestedende dienst of een juridische deskundige. Het is de accountant aan te raden om in dergelijke gevallen tijdig te schakelen en niet zomaar als niet-expert uit te gaan van een financiële rechtmatigheidsfout. Immers, blijkt achteraf dat de accountant onterecht heeft geconcludeerd dat er moest worden aanbesteed, en hij dus een goedkeurende verklaring moest afgeven, dan kan hij worden geconfronteerd met de aansprakelijkheidsrisico's.

Het is niet ondenkbaar dat er blijvende onenigheid tussen de accountant en de gecontroleerde aanbestedende dienst ontstaat. Zo is het mogelijk dat de accountant stelt dat er een financiële rechtmatigheidsfout is en de aanbestedende dienst het hier pertinent mee oneens is. De vraag is of de aanbestedende dienst in een dergelijke situatie een goedkeurende verklaring kan afdwingen en/of de accountant aansprakelijk kan stellen voor de geleden schade. Dit brengt ons bij de rechtsverhouding tussen de aanbestedende dienst en de accountant. De opdracht aan de accountant kwalificeert als een overeenkomst van opdracht in de zin van artikel 7:400 BW. Voor de vaststelling van aansprakelijkheid moet daarom de open norm van artikel 7:401 BW worden gehanteerd. Dit houdt in dat de accountant zijn werkzaamheden moet verrichten als een redelijk handelend vakgenoot. Wij zijn wel van mening dat wanneer een accountant een redelijke onderbouwing geeft waarom volgens hem bepaalde uitgaven als onrechtmatig kwalificeren, hij op grond van artikel 7:401 BW niet gemakkelijk aansprakelijk kan worden gesteld.

Interne organisatie blijft verantwoordelijk

De externe accountant controleert op rechtmatigheid van de inkoop, maar dit neemt niet weg dat de verantwoordelijkheid nog steeds bij de interne organisatie blijft. De accountant is in deze context dan ook niet meer dan een rapporteur. Het is het bestuur dat ervoor moet waken dat wet- en regelgeving wordt nageleefd. Dit houdt tevens in het zorgen voor een toereikend beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving. Niet de accountant, maar de gecontroleerde aanbestedende dienst moet ervoor zorgen dat er geen twijfel is over de rechtmatige totstandkoming van baten en lasten. De politieke gevolgen van een afkeurende verklaring of kritische opmerkingen van de accountant komen dan ook vanzelfsprekend voor rekening van het bestuur.

Toegevoegde waarde accountantstoezicht

De externe accountant heeft in onze optiek een bijzondere rol als het gaat om toezicht op naleving van aanbestedingsregels. Alleen al het gegeven dat de accountant op bezoek komt, is een aanleiding voor de aanbestedende dienst om zich eerder aan de regelgeving te houden. Verder is onze verwachting dat dossiervorming beter zal zijn, aangezien de accountant nagaat of alle informatie aanwezig is.

Wel moet worden opgemerkt dat de kwaliteit van het accountantstoezicht toch afhankelijk is van de medewerking van de aanbestedende dienst. Om zijn werk naar behoren te kunnen uitoefenen, moet de accountant alle informatie tot zijn beschikking hebben en moet er dus geen informatie wordt 'achtergehouden' door de aanbestedende dienst. Ons is geen harde regel bekend waaruit blijkt dat de accountant de medewerking van de aanbestedende dienst kan afdwingen. Dit neemt echter niet weg dat de accountant wel pressiemiddelen heeft. Immers, verleent de aanbestedende dienst niet de gevraagde medewerking dan loopt zij het risico dat de accountant hiervan een kritische opmerking plaatst en in het extreme geval zelfs de goedkeurende verklaring niet afgeeft. Het bestuur zal dan ook de eventuele politieke gevolgen bij haar handelwijze in oenschouw (moeten) nemen.

mr. M. Ardag en mr. R.S. Damsma
Loyens & Loeff

COLOFON

TENDER NIEUWSBRIEF IS EEN UITGAVE VAN SDU UITGEVERS BV EN VERSCHIJNT ACHTMAAL PER JAAR.

Redactie

Mr. R.S. Damsma
Loyens & Loeff N.V.

Mr. I.A.H. Dolmans-Budé
Dolmans-Budé Legal B.V.

Drs. H. 't Hart
Tender Services Group

Drs. S. de Jong
Inkopenvoor

Mr. J.S. Muntz-Beekhuis
PIANO

Mr. L.J.W. Sueters
Bartels Sueters Aanbestedingsadvocaten

Mr. A.W. van Wijngaarden
International Tender Services BV

Eindredacteur

Marit Hazeleger, marit@redactioneleproducties.nl

Redactieadres

Sdu Uitgevers
Postbus 20025, 2500 EA Den Haag
aanbestedingsrecht@sdu.nl

Uitgever

Dineke Sonderen

Ontwerp en vormgeving

Imago Mediabuilders, www.imagomediabuilders.nl
ISSN 1384-2838
©Sdu Uitgevers 2018.

www.vindinkoopenaanbesteding.nl

De artikelen uit de Tender Nieuwsbrief worden gearchiveerd in de kennisbank VIND Inkoop en Aanbesteding van Sdu Uitgevers.

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De bij toepassing van art. 16b en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Pro, Postbus 3060, 2130 KB te Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken op grond van art. 16 Auteurswet dient men zich tevoren tot de uitgever te wenden. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgevers geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden. Het al dan niet op verzoek van de redactie aanbieden van artikelen aan Tender Nieuwsbrief impliceert toestemming voor openbaarmaking en veelevoudiging t.b.v. de elektronische ontsluiting van (delen van) Tender Nieuwsbrief in enige vorm.

Abonnementen en -administratie

Tender Nieuwsbrief verschijnt achtmaal per jaar. Een jaarabonnement kost € 222,-, een los nummer kost € 30,19 (excl. btw/incl. verzend- en administratiekosten). Prijswijzigingen voorbehouden. Abonnementen: Sdu Klantenservice o.v.v. Tender Nieuwsbrief. Postbus 20025, 2500 EA Den Haag. Tel.: (070) 378 98 80. E-mail: sdu@sdu.nl of via www.sdu.nl. Vanwege de aard van de uitgave gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht. Wij verwerken uw gegevens voor de uitvoering van de (abonnement)overeenkomst en om u, ook per e-mail, op uw vakgebied van informatie te voorzien over uitgaven en diensten van Sdu Uitgevers bv. In iedere e-mail is een afmeldmogelijkheid opgenomen. Als u in het geheel geen prijs stelt op deze informatie, ook niet over producten en diensten van zorgvuldig door Sdu geselecteerde derden, dan kunt u dit schriftelijk melden bij Sdu Klantenservice, Postbus 20025, 2500 EA Den Haag. Abonnementen gelden voor minimaal één jaar en hebben een opzegtermijn van twee maanden. Onze uitgaven zijn ook verkrijgbaar in de boekhandel. Voor informatie over onze leveringsvoorwaarden kunt u terecht op www.sdu.nl.

DE ZAAK

Open huis: het Hof van Justitie zet de deur verder open in het Tirkonnen-arrest

Het Hof van Justitie heeft jarenlang in zijn arresten laten zien dat de scope van het aanbestedingsrecht ruim moet worden opgevat en de uitzonderingen strikt geïnterpreteerd. Het Tirkonnen-arrest lijkt hierop een uitzondering te zijn en zal waarschijnlijk een van de belangrijke arresten van 2018 worden.¹ In deze bijdrage bespreek ik eerst kort de achtergrond van dit arrest. Vervolgens ga ik in op de strekking van het arrest en plaats ik het arrest in de context van de Falk Pharma-, Lianakis- en Ambisig-arresten.² Daarna maak ik enige kritische kanttekeningen, bespreek ik de verhouding tot het regime voor raamovereenkomsten in de aanbestedingsrichtlijnen. Daaropvolgend ga ik in op de relevantie van het arrest voor aanbesteden in het kader van het sociale domein en sluit ik af met een conclusie.

Achtergrond

De Finse staat beoogde in het kader van een met EU-gelden gesubsidieerd programma landbouwadviesdiensten in te kopen door het sluiten van raamovereenkomsten. De Finse staat had daartoe een oproep tot inschrijving gepubliceerd met geschiktheidseisen en een examen, waarna partijen die voldeden aan de geschiktheidseisen en het examen met succes behaalden een raamovereenkomst kregen. De aanbestedingsprocedure kende geen gunningscriteria. Uiteindelijk kregen 138 van de 163 gegadigden een raamovereenkomst.³

Strekking: zonder gunningscriteria geen overheidsopdracht

Het Hof beantwoordt in wezen de prejudiciële vraag onder verwijzing naar het Falk Pharma-arrest.⁴ Het Hof overweegt dat het doel van Richtlijn 2004/18/EG betrekking heeft op het uitsluiten van het risico dat de aanbestedende dienst bij het plaatsen van welke opdracht ook, de voorkeur geeft aan nationale ondernemingen. Dit betekent dat de keuze van een inschrijving (op basis van gunningscriteria) een constitutief element is voor de definitie van 'overheidsopdracht'. Gevolg is dat in gevallen waarin een aanbestedende dienst geen keuze maakt om een opdracht exclusief te gunnen aan een bepaalde onderneming of ondernemingen geen noodzaak bestaat om de opdracht te onderwerpen aan aan-

bestedingsregels die gericht zijn op het uitsluiten van het dat risico. Dus: afwezigheid van gunningscriteria leidt ertoe dat geen sprake is van vergelijking en rangschikking en dus geen sprake van een overheidsopdracht.

De context van het Tirkonnen arrest

Gesloten gedurende looptijd

Er is een belangrijk verschil met het Falk Pharma-arrest. Anders dan in die zaak konden gedurende de looptijd van raamovereenkomst geen andere partijen die aan de geschiktheidseisen voldeden toetreden tot het systeem. Zowel de A-G als het Hof van Justitie wijden niet veel woorden aan deze omstandigheid, alvorens tot de conclusie te komen dat deze omstandigheid niet relevant is voor de vraag of desbetreffend systeem binnen de werkingssfeer van Richtlijn 2004/18/EG valt. Dit verschil is opvallend, want naar de letter vallen de raamovereenkomsten in de Tirkonnen-zaak onder het toepassingsbereik van de aanbestedingsrichtlijnen.

Kwalificatie gunningscriteria

Niet alleen het Falk Pharma-arrest raakt aan dit arrest, ook het Lianakis-arrest en het Ambisig-arrest komen aan bod.⁵ Het Hof oordeelt namelijk dat criteria die werden toegepast door de aanbestedende dienst betrekking hadden op de ervaring, de kwalificaties en de middelen

ter waarborging van de goede uitvoering van de opdracht. Daarmee zagen de criteria op de geschiktheid van de inschrijvers (zoals in Lianakis) en niet op de kwaliteit van de uitvoering van de opdracht (zoals in Ambisig) en kwalificeerden de criteria dus niet als gunnings- maar als geschiktheidscriteria. Is dat werkelijk zo? De gegadigden voor de raamovereenkomst moesten een examen maken en alleen partijen die zich hadden gemeld kwamen voor het doen van het examen in aanmerking. Ik denk dat een examen over de inhoud van de landbouwadviesdiensten en een daaraan verbonden cijfer ook als een gunningscriterium had kunnen worden gezien. Bij intellectuele adviesdiensten zou kwaliteit van de kennis ook een gunningscriterium kunnen zijn (Ambisig-arrest). Het examen ging – naar ik aanneem – over de inhoud van de kennis die de adviseur in huis heeft en niet alle gegadigden slaagden voor het examen (niet ongebruikelijk bij examens).

Raamovereenkomst

Een raamovereenkomstprocedure met meerdere partijen bestaat uit twee fasen. Eerst wordt uit een groep gegadigden een shortlist gemaakt van alle ondernemingen met wie een raamovereenkomst wordt gesloten. Vervolgens wordt uit de groep toegelaten inschrijvers een keuze gemaakt voor de opdrachtverlening. In dit arrest gaat het over de aanbesteding van een raamovereenkomst. Het gaat immers om een schriftelijke overeenkomst die betrekking heeft op het mogelijk verrichten van diensten onder bezwarende titel tussen een ondernemer (de adviseur) en de aanbestedende dienst (de staat), in het kader van een raamovereenkomst. Toch is de definitie van een raamovereenkomst niet zo eenvoudig. Zo volgt uit artikel 43 Richtlijn 2004/18/EG dat de aanwezigheid van een keuze van een inschrijving door een aanbestedende dienst een essentieel aspect is van elke raamovereenkomst en het instellen van een dynamisch aankoopstelsel. Die keuze voor een inschrijving is het essentiële aspect dat ontbreekt. Het systeem dat voorwerp is van de aanbesteding, strekt ertoe om een onbepaald aantal personen te contracteren om landbouwadvies te verstrekken aan landbouwers. Alle adviseurs die voldeden aan de in het bestek gestelde voorwaarden en die slagen voor een examen konden vervolgens advies geven. Het zijn de landbouwers/grondbeheerders die kiezen van welke adviseur zij advies wensen te ontvangen.

Aanbesteden van inkoop in sociaal domein

De benadering door het Hof van Justitie in de zaak Tirkkonen zal de inkopers in het 'sociaal domein' genoeg doen. De aanbestedende dienst selecteert slechts, sluit een raamovereenkomst en een derde (die de diensten ontvangt) kiest. Een gebruikelijke constructie bij inkoop in het sociaal domein. Immers, bij bestuurlijk aanbesteden en het Zeeuwse model (open-huis-constructie) van inkoop in het sociaal domein worden alle zorgaanbieders die voldoen aan bepaalde minimum- of geschiktheidseisen in staat gesteld om zorg te leveren aan de gemeente in de context van de Wmo, Participatiewet en Jeugdwet. Het is vervolgens de assistentiebehoevende die een keuze maakt tussen de zorgaanbieders die een raamovereenkomst met de gemeente hebben gesloten. De aanbestedende dienst maakt dus geen gebruik van gunningscriteria en komt dus niet tot een keuze van een of meer inschrijvingen. Sinds het Falk Pharma-arrest wordt aangenomen dat deze inkoopmethode buiten de reikwijdte van de Aanbestedingswet 2012 valt. Nu het Tirkkonen-arrest deze benadering heeft bevestigd, kunnen gemeentes met een geruster hart in het sociaal domein inkopen middels bestuurlijk aanbesteden of het Zeeuwse model zonder te zijn gebonden aan de verplichtingen uit hoofdstuk 2 van de Aanbestedingswet. Wel dient oplettend te worden omgegaan met het genuanceerde verschil tussen geschiktheidseisen en gunningscriteria, zodat er inderdaad geen concurrentie wordt gecreëerd door de aanbestedende dienst.

Toch lijkt me dat het gebruik van gunningscriteria de voorkeur verdient. Ook dan kan worden gekomen tot een (groot) aantal aanbieders en tegelijkertijd wordt de kwaliteit van het aanbod getoetst.

Immers, sinds de overheveling van taken op het gebied van het sociaal domein van het Rijk naar de gemeente heeft aanbesteding van jeugdhulp veel kritiek te verduren gekregen. Zowel de aanbieders als aanbestedende gemeentes protesteerden en in de lokale politiek sneuvelden wethouders.⁶ GroenLinks heeft een initiatiefwetsvoorstel voorgelegd aan de Tweede Kamer om de verplichting uit de Aanbestedingswet te schrappen om zorg aan te besteden.⁷ Dat lijkt een ijdele hoop, maar mogelijk biedt het Tirkkonen-arrest voldoende vertrouwen om niet aan te besteden met gunningscriteria, maar met een open systeem te zorgen voor dienstverlening in het sociaal domein.

Slot

In het Tirkkonen-arrest volgt het Hof van Justitie de lijn die was uitgezet: het sluiten van raamovereenkomsten zonder keuze aan de hand van gunningscriteria voor een inschrijving valt buiten de reikwijdte van Richtlijn 2004/18/EG. Ook onder de huidige aanbestedingsrichtlijnen behoudt dit arrest zijn gelding. Het Hof van Justitie verwijst naar artikel 43 Richtlijn 2004/18/EG voor zijn oordeel, maar een vergelijkbare bepaling is te vinden in artikel 84 Richtlijn 2014/24/EU. De uitspraak sluit aan op de actualiteit. Het Hof biedt een alternatief voor de aanbesteding diensten in het sociaal domein, die momenteel door veel partijen problematisch wordt bevonden. Het arrest kan dan ook met open armen worden ontvangen door aanhangers van 'open huis'-modellen. Keerzijde van het arrest is rechtszekerheid: is het helder onder welke voorwaarden het aanbesteden van een raamovereenkomst valt onder de reikwijdte van de Aanbestedingswet? Mijs inziens is er geen reden om aan te nemen dat de rechtszekerheid te zeer lijdt onder deze uitspraak. De motivering van het Hof sluit immers aan op de letterlijke bewoordingen van de Richtlijn. Bovendien is het oordeel van het Hof in lijn met het Falk Pharma-arrest. De uitspraak ondermijnt niet de aanbestedingsplichtige raamovereenkomsten, maar onderstreept de rol van het aanbestedingsrecht: het voorkomen dat een aanbestedende dienst bij gunning van een opdracht nationale ondernemers begunstigt.

prof. mr. P.H.L.M. Kuypers
AKD

Noten

1. HvJEU 1 maart 2018, zaak C-9/17 (Tirkkonen).
2. HvJEU 2 juni 2016, zaak C-410/14, ECLI:EU:C:2016:399 (Falk Pharma), 24 januari 2008, zaak C-532/06, ECLI:EU:C:2008:40 (Lianakis) en 26 maart 2015, zaak C-601/13, ECLI:EU:C:2015:204 (Ambisig).
3. Conclusie AG Campos Sanchez-Bordona, par. 28.
4. HvJEU 2 juni 2016, ECLI:EU:C:2016:399 (Falk Pharma).
5. HvJEG 24 januari 2008, ECLI:EU:C:2008:40 (Lianakis) en HvJ 26 maart 2015, ECLI:EU:C:2015:204 (Ambisig).
6. Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, koepel voor gehandicaptenzorg VGN, de orthopedagogische vereniging VOBC en de VNG trokken in 2017 aan de alarmbel in een brief aan de Eerste Kamer: <https://>

lees verder op pagina 8 >

vervolg van pagina 3 >

doende rechtsbescherming geboden. Om deze verplichting van de aanbesteder tot transparantie te activeren zou de rechter bijvoorbeeld aansluiting kunnen zoeken bij (het relatief nieuwe) artikel 2.113a lid 2 Aw.

Conclusie

De huidige bewijsregels bieden voldoende aanknopingspunten om de rechtsbescherming van inschrijvers te versterken. Wat ons betreft is het niet opportuun dat onrechtmatige gunningsbeslissingen in stand blijven vanwege het feit dat aanbesteders hun kaarten tegen de borst kunnen

houden. Immers, bij aanbestedingen is sprake van de besteding van publieke middelen en met die publieke middelen wordt een marktpartij bevoordeeld ten opzichte van zijn concurrenten. Die bevoordeling behoeft op zijn minst een objectief, transparant en zorgvuldig verlopen aanbestedingsproces en geen gunningsbeslissing die louter in stand blijft omwille van procesrechtelijke beperkingen. De ongepastheid van procesrechtelijke 'trucjes' treedt pregnanter op de voorgrond als bedacht wordt dat het toepassen van het civiele recht een keuze is van de Nederlandse wetgever en juist het civiele rechtsbestel de gelegenheid voor die 'trucjes' biedt. Daarnaast rust de verplichting tot zorgvuldig handelen

op de aanbesteder en kan het niet zo zijn dat de gevolgen van het niet naleven van die verplichting te allen tijde voor rekening en risico komen van de inschrijver. Wij zijn ervan overtuigd dat een meer functionele uitleg van de bewijsregels in kortgeding aanbesteders zal aanzetten om meer openheid van zaken te geven. De rechtsbescherming van inschrijvers zal daardoor verbeteren. Die verbetering kan uiteindelijk leiden tot het doelmatiger besteden van publieke middelen. En dat is nu net waar het aanbestedingsrecht voor is bedoeld.

mr. A.H. Klein Hofmeijer en mr. J.C. Verlinden-Bijlsma
Brackmann Aanbestedingsspecialist

vervolg van pagina 6 >

vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/jeugdhulp/publicaties/brief-vngjeugdzorg-nederlandggz-nlvobcvgn.

Gemeenten wijzen ook op financiële problemen, zo volgt uit onderzoek dat is uitgevoerd door de NOS en het blad Binnenlands Bestuur onder 228 gemeentebesturen: <https://nos.nl/artikel/2193542-meer-kinderen-in-zware-jeugdzorg-maar-geldpot-vaak-leeg.html>. Twee wethouders en de gemeentesecretaris

in Venlo, de wethouder in Heerhugowaard en de wethouder van Bergen zijn opgestapt: https://www.limburger.nl/cnt/dmf20170615_00041937/venlose-gemeentesecretaris-stapt-per-direct-op <https://www.noordhollandsdagblad.nl/alkmaar-eo/wethouder-van-diemen-stapt-op-coalitie-heerhugowaard-spat-uit-elkaar> en https://www.limburger.nl/cnt/dmf20171213_00052225/wethouder-roefsweg-om-tekort-sociaal-domein.

7. Het wetsvoorstel is afkomstig van GroenLinks en betreft een wetswijziging van artikel 2.7, waarbij een artikel 2.7a wordt toegevoegd, luidende: 'Het bepaalde bij of krachtens deze wet is niet van toepassing op het plaatsen van opdrachten voor sociale en andere specifieke diensten, bedoeld in bijlage XIV van richtlijn 2014/24/EU, door gemeenten in de uitoefening van hun taken op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet of de Participatiewet.'

GEZIEN!?

Groen aanbesteden

De stadvervoerder van Amsterdam wil alleen nog maar groene energie uit Nederland. De Amsterdamse stadsvervoerder GVB heeft begin mei een aanbesteding uitgeschreven voor een nieuw energiecontract. Door te eisen dat de groene energie ook werkelijk wordt opgewekt in Nederland kan de vervoerder zicht- en meetbaar bijdragen aan een beter milieu.

Bron: www.ovpro.nl

Voortgang Actieagenda Beter Aanbesteden

Staatssecretaris Keijzer van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschrijft in haar kamerbrief de voortgang van de Actieagenda Beter Aanbesteden en de stand van zaken van de moties en gedane toezeggingen met betrekking tot het traject Beter Aanbesteden. Daarbij gaat zij onder andere in op het onderwerp clusteren en tenderkosten. Met betrekking tot beide onderwerpen hoopt zij dat er vóór de zomer een advies ligt. De volledige kamerbrief kunt u inzien op rijksoverheid.nl. Zie ook het artikel op pagina 1 van deze nieuwsbrief.

Bron: piano.nl

De aanbesteding van het nieuwe C2000

C2000 is het communicatiesysteem voor hulpdiensten in Nederland. De uitslag van deze aanbesteding heeft tot bezwaren geleid bij de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD), omdat de strategische veiligheid bij deze aanbesteding geen rol zou hebben gespeeld. Met als gevolg dat de opdracht is gegund aan andere het Chinese bedrijf Hytera Mobilfunk GmbH, op basis van laagste prijs.

Bron: aanbestedingscafe.nl. Zie ook aflevering Zembla 16 mei 2018

GUNNINGEN

Het is nog volop zomer, maar voor Inpakcentrale ICN BV uit Duiven is de blik alweer op het eind van het jaar gericht. Dit bedrijf mag aan de gemeente Gelderland de **eindejaarsgeschenken** leveren ter waarde van 320.000 euro. Onder de zeven inschrijvers bevonden zich zes mkb-bedrijven.

De gemeente Oldambt en de provincie Groningen wensen een **voetfietsverbinding** aan

te leggen tussen de Blauwestad en het centrum van Winschoten. Om dit te realiseren moeten achtereenvolgens water, ecologische hoofdstructuur, een snelweg (A7), een waterkering van het waterschap en een provinciaal kanaal (Winschoterdiep) worden gekruist. Deze opdracht met een totale waarde van 5.000.000 euro is gegund aan Combinatie Reef infra BV/Oosterhof Holman Infra BV te Oldenzaal.

Ook elders in het land wordt hard aan de weg getimmerd. Voor het realiseren van een **reconstructie van de aansluiting A16-N3** is een opdracht uitgeschreven ter waarde van 40.038.000 euro. Er hebben zich vijf inschrijvers gemeld. De opdracht is gegund aan Boskalis Nederland B.V. te Rotterdam.